

SKOUDĖŠKĖ — SO MEILĖ TIEVĖŠKĖ

2008 metās Skouda literatā, padedamē Skouda rajuona savēvaldībės viešuosės bėbliuotekas, Klaipieduo, spaustovie „Druka“, išleida žemaitėškas kūrības knīnga „So meilė tievėške“.

Anou sodarė Daukontienė Gražina, Bridikienė Romualda ėr Grušos Juons. Knīngas rašība tvarkė dr. Pabrieža Jūzaps. Knīngas leidībā piningū skirė Skouda rajuona savēvaldībės kultūras pruojektu riemėma fonds.

Leidėnė išonguo rajuona literatu gluobies, poets Juonauskis Stasīs raša:

Portėgrapėjuo – Skouda literatu kūrības rinktėnės „So meilė tievėške“ (Klaipieda: „Druka“, 2008) viršielis

„Pernā (2007 m. – red. p.) jau švėntiem jubiliėjus, sojeje pinkiuolėka metu, kāp išej pėrmuojė patiū surinkta rajuona literatu kūrības knīnga „Pri Bartuvuos ėr Loubuos“ ėr dešimtės metu, kāp pasiruodė Mukienės Danutės sudarīta žemaitiu poezėjes rinktėnė „Sava muotinu kalbo...“ Priš dešimti metu išejė Girdenė Aleksa ėr Pabriežas Jūzapa „Žemaitiu rašība“.

Žemaitė jod vėsor. I draugėjės jungas, knīngas leid Vėlniuou, Klaipieduo, Telšiūs ėr kėtor. Bet bene patīs keitiausė ėr Skouda pašalė žemaitė. Sava knīnguo „Esė aplink puozėjė ėr esima“ propesuořė Daujuotātė Vektuořėjė raša: „Žemaitėškoma dvasia nu Varniū, daug liemusiu Lietuvuos kultūrā, nu Žemaitiu Kalvarėjės – Kretinguos, priš pat kara išaugėnusi Vītauta Mačerni, Untuona Monči, Justina Mekuti, ėr pasėslinkusi Mažeikiu–Skouda linkou“.

Šiamė omžiou Skouda savēvaldībės viešuoji bibliuoteka skelbė jau tretiuoi žemaitėškas kūrības konkursa. Šiuo knīnguo ėr spausdėnamė tū konkursu nugalietuouju darbā. Tėp pat idietė ėš rajuona kėlusiu ar anamė gėvenusiu žemaitiu eilieraštė ar pruozas korėnė.

Nerėk nuorietė, ka vėsė būtom kap žemaitiu kūrības meistrū Untolė Edmonda komedėjės, Tamošauskės Dalės, Žvinklė Pranė ar dar keliū autuoriu eilieraštė. Bet ėr tėp tarps terp minietu žemaitiu rašituoju ėr kėtū šiuos knīngas autuoriu ėr stėprė somažiejės.

Parskaitės lietovėška eilierašti, gali matītė, kuo ons verts, vuo žemaitėškė

žuodė patis savaimė sokor poezėjė, ėr mažaraštīs žmuogos paraša nebluoga eilierašti.

Didili darba atlėikt Mukienė Danutė, leisdama žornala „Žemaitiu zemė“.

Sekdamė mumis, sava knīngas pradiejė leistė aukštaitė kupiškienā, pasvalėškė ėr vėsuokėi kėtė. Tad galėm džiaugtėis, kou torem, vuo torem žemai-tėškėms žuodėms so teiktė gīvībė ėr anus tartė kėkvėina dėina.“

Sava leidėnie spausdėnam kelis eilieraštius ėš skoudiškiu poezėjės knīngas.

KUOCIUVIENĖ REGINA

Vėskas prapoulė...

Kor tuos senas, vėšlės pėivas,
Mažu deinū išbraidītas,
Vesuokiun žuoleliū pelnas,
Volungies geismiems nulītas?

Tėi takelė parugie
Par vasėlkas ėr koukalė
Muni nešė pakilieję
I gėralės kliebi žali.

Paukštiu torgā tən klegiejė,
Oušė ožoulīna galės,
Kap bažninčės guotikėnės,
Meldies kopetuo eilėlės.

Kor tuos buočiu longėnīčės,
Kienės kvepontės, ablioutas,
Opės, pelkės kap skleiničės
Borboliava šaltinioutas.

Žemės mėigas bova pelnas,
Viežė pakeriūs čėžiejė,
Laigė stėrnas poikės, lėinas,
Pakelė lūža - židiejė.

Nurėitiejė par ganiklas
Brėkas štončkuoms apkontietas
Ėr tuos židrā žalės pėivas
Līg regietas – neregietas.

ŽVAGINIS DUONATS

Ramībė

Vėina dėina lītos līn, kėta – švėit viel saulė.
Je liūdietė nepatink – gali kartās džiaugtėis.
Vėsė takā bieģ pėrmīn, tiktā mintiū – atgal.
Žmuonis tuokėi sosėtink, bet sostuo juk retā.

Dėinū ėlgis kiaurā kint, metā juk nelīgo metams.
Gerā šėrdės ka nušvint jausmu šėltās spektrās.
Lai sau līn, ė lai sau sning –
Tava dūšiuo ramė ramė...

Vakars

Vakarėnė longa riemūs tava akis skaudė deg.
Liektė kažėn kor nuorietomi,
Tiktā varnu joudė „bet“ ...
Ligo skausmos, ligo gaisros
Dongou kraujės ėšpaišīts.
Sokas koišė malkuom dėdėliausiuom,
O atruoda – joudā sning...
Vėrpou miediu, griuoviu, pastatū šešieė
Vėsa žemė kap droboliem pėlkuom slėp.
Kėimūs šonis skalėi kap pašielė,
O atruoda – luoji pats...
Ka atslūgst – nebžėna: kuo nuors nuoriejė,
A tik naktės sapanās laš?..

JURGILVIČIENĖ STASĖ

Mergelė jaunuoji

Mergelė jaunuoji,
Rūtėlė žaliuoji,
Padouk mon ronkelė,
To, saulė šveisiuoji.

Aš tava ronkelė
Tvėrtā saujuo laikīsio,
Kap angela švėnta,
Pri šėrdėis priglausio.

Ir eisem mes jaunė
Par židontės pėivas,
Kor laksta bėtelės,
Pu kvepontės ėivas.

Kor saulė šveisiuoji
Jau leidas ož kalna,
Kor raras soblėzga,
Aš laikau tava delna.

Ėš kor mon ta laimė,
Kad tavi aš torio,
Kad dėdėlemė kaimė
Galiejau atrastė?

Švėisė plaukelė
Ėr mielėnas akis,
Pluons lėiminielis –
Kap degontės žvakės.

Ištark tik tou žuodieli,
Ka muni to mīli,
Ėr būsem abodo laimingė,
Kap dongou žvaigždelės.

Testamėnts

Nestatīkėt mon sunkė paminkla
Ėš jouda Karelėjės akmenėis.
Vo atrėtinkėt lauka akmenieli,
Kor kažkomet siedieta pėimėnėis.

Tiktās ne pėlka, i ne jouda,
Bet rausva kap ognelė,
Kumet mėiguotė eidama,
Anou apšvėistė liuob saulelė.

Ėškalkėt akminie smėlgelė,
Tuokė pat, kor auga dėrnuos,
Kor viejė anā nulaužė galvelė,
Ėr vasaruoms ėšbalst nu saulės kaitruos.

(Nukelta i 6 p.)

Pavasariu Muosiedie (Skouda r.). Mukienės Danutės portėgrapėjė

(Atkelta iš 5 p.)

Smiltiuoms pabarstikėt takelius,
Aple tou rausva akminieli,
Ka aš matėiuo tamstu piedelės
Aple kapa kauburieli.

Če čiulbies atskrėdės paukštelis,
Litos laistis akminie smėlgelė,
Gal sustuos ė kuoks žmuogielis,
Apgalvuotė žmogaus kieli...

TAMOŠASKĀTĖ DALĖ

Žemaitėšks ruomansos

Nebatmėno nieka.
Tik raukšlės jau renkas...
Ėr akis, ėr žuodė –
kap kondis i švėisa.

Nebvuožuojo nieka.
Nuors tėrpst tava ronkas,
Paruodiosės plėka
ėr gelontė tėisa.
Tik rodou, kap lapa
begruobstėdams vieji,
Tik ons keravuo
ne tik dėina – ėr nakti:
Ons klūpuo po longo
kap kuoks ėšpruotiejės –
Nu ašaru mona
nebaiduos sošlaptė.

Ons vėns toravuo mon,
ka sapnie aš kauko –
Kap paršauta velkė –
kraujoujontė šėrdė.
Būk spakainos –
tavės jau senė neblauko!..
Nuors kažėn, a to
kumat nuors moni girdi...
Nestruošisio – nebier
ni diel kuo, ni ož kou.
Mon ruoduos, gīvenėms
tebova tik kine –
Ne vedo tou sobata
toncio ėšmuokuov.
Tau rasint ne pėrma...
Vo mon – paskutini.
Je kumat regiesi,
kaštanams pražidos,
Pri slėnkstė sostingosė
rītmetė rasa,
Pavierik – tėik senė
to esi paklėdės!..
Ka čiesu pargrėžtė
par omžio nebrasi.

DIEKONTIENĖ BRUONĖ

Diekou, gīvenėmė...

Diekou tau, gīvenėmė, ož vėskou,
Kon davė, kon doudi ė da dousi,
Ka pasveikėn rītmetės saulietekis, nušvėitės
Minti, taka, šėrdėis artėmuos geroma.

Galio pamatitė gielė, paukšti.
Pastuovietė pri opės vingė.
To išmuokė mažo pasėdžiaugtė –
Nenuorietė tuo, kas mon neskėrta.

Diekou tau, gīvenėmė, ka saugā
Mona artėmus nu vėsa pėkta,
Ė ka kuožna dėina moni muokā
Pelus nu grūdu atskėrtė.

***

(ANŪKĖ JURGĀ)

To tuolėi išliekė –
Kap ta kregždėlė pėlka,
Mums ėlgesi palėkosi
Ė dėdėli laukėma...

Tik laukam vėsė, ka sogrīžtomi,
Kumet pavasari
Nubals žėidelės ėivas, –
Juk ė kregždėlės grīžt
Pastuogies lėzdū krautė
Ė tievėškės padongė pasidžiaugtė.

Žemaitėjė

Žemaitėjuo – kėitiesnis akmou.
Žemaitėjuo – gaiviesnis vondou,
Mielėnesnė laukā lėnū,
Gėltuoniesnis auksos kvėitū.

Mūsa Baltėjuos vėjė pašie
Žemaitiū užgrūdėna būda
Nėlėktė. Nėluztė. Žalioutė –
Žalioutė tvertās onžoulas.

Kas bove – nebove. Kas bus –
Žemaitis tēkra neprazis.

Pavasariė Muosiedie (Skouda r.). Mukienės Danutės portėgrapėjė

Stėprībė – nu oužoula tverta,
Kėitoms – nu lauku akmėnėis.

Paslaptės

O vedo toriau
Maža pasaulieli,
O vedo toriau
Dėdėlė svajuonė.

Ėr neileisiau nieka
I svajuoniu pėli,
Ė sava paslaptėis
Nepatikiesiau niekam.

Tėn aš ėtrava akiū
Vėskou išskaitisio,
Iš mona trumpa žvilgsnė
Atspiesi vėskou to...

Pavasariė Muosiedie (Skouda r.).
Mukienės Danutės portėgrapėjė